

VRIJ

BRIEF

LEVEN - VRIJHEID - EIGENDOM

ABSOLUTE RECHTEN VAN HET INDIVIDU

S . D . I .
*****

Hoe komt het dat zo weinig mensen weten wat SDI betekent? Als je daarentegen over "Star Wars" praat, meent bijna iedereen te weten dat dat een oorlogssysteem is dat de Amerikanen in de ruimte willen ontwikkelen.

Het idee achter SDI (Strategic Defence Initiative) is het ontwikkelen van een soort "scherm", waardoor vijandelijke raketten niet op je eigen grondgebied kunnen komen. Rusland heeft al iets dergelijks en de VS willen dat nu ook gaan ontwikkelen.

Als de Amerikanen er in slagen om hun schild werkbaar te krijgen, hebben de Russen niet meer zoveel aan hun overmacht.

Daarom is het hen zoveel waard om die Amerikaanse ontwikkeling te stoppen en daarvoor zijn ze bereid heel wat concessies te doen. De grote Top-conferentie wordt daar prachtig voor gebruikt. Tegen de tijd dat u dit leest, weet u misschien al de resultaten.

Los daarvan is het zinvol om ons eens af te vragen of het maken van afspraken zin heeft met partijen die zich aantoonbaar er toch niet aan houden.

Behalve de contractbreuk in de ingewikkelde SALT-overeenkomsten weet bijna iedereen dat men in Rusland zich niets aantrekt van de afspraken over de mensenrechten die in Helsinki gemaakt zijn.

Ook kan men zich afvragen of het gepraat over ontwapening wel klopt met de versterkte militaire druk van Rusland in Afghanistan, en de vergrote druk van de laatste maanden in Polen, Nicaragua en Angola. Is dat die ene hand van de goochelaar die bepaalde dingen laat zien om de aandacht af te leiden van de andere hand die ondertussen de truc uitvoert?

En toch is de uitkomst van deze Top-conferentie van heel groot belang voor de toekomst van de wereld. Ik hoop er na de afloop nog eens op terug te komen.

Vandaag wil ik alleen nog stellen dat oorlog of vrede niet afhangen van een aantal raketten of andere wapens. Dit hangt af van de basis-filosofie die een samenleving algemeen accepteert. Als deze het recht op eigen leven van de medemens in praktijk brengt, zal er vrede zijn. Als dat recht niet volledig wordt erkend, zal er oorlog komen.

Ik kan iedereen aanraden om nog eens het essay van Ayn Rand: "The Roots of War" te lezen.

Dit zal zeer verhelderend werken en weer beter doen beseffen dat alleen een Libertarische samenleving ons de zo gewenste VREDE zal geven.

H.J.J.

De VRIJBRIEF geeft U een antwoord op onderstaande vragen door U regelmatig te informeren over **Libertarisme/Objectivisme** en gelijksoortige levensbeschouwingen.

U krijgt informatie over mogelijke tegenmaatregelen, over libertarische acties, publicaties en gebeurtenissen in binnen- en buitenland.

Het **LIBERTARISME** is een wereldbeweging die werkt aan de bouw van een vrije wereld waarin vrede is; een wereld waarin de betrekkingen tussen alle mensen tolerant en vrijwillig zijn, zonder geweld of dreiging met geweld en met respect voor elkaars eigendom; met een economisch systeem gebaseerd op vrijwillige overeenkomsten.

Leden en samenwerkende organisaties streven dit doel na door onafhankelijke acties, waarvoor ieder zijn eigen vrij gekozen strategie volgt.

Door het verstrekken van informatie over gebeurtenissen in de libertarische beweging draagt de **VRIJBRIEF** bij aan een groter rendement en coördinatie van deze acties.

Wij bieden U een **FORUM** waar U Uw eigen libertarische visie kunt verkondigen en waar U antwoord kunt geven op de mening van anderen. (Artikelen zijn voor verantwoording van de schrijver)

Via de **VRIJBRIEF** hebt U een band met gelijkgezinde personen in de Benelux (en daarbuiten), die allen streven naar een betere wereld met **Vrijheid, Rechtvaardigheid en Vrede.**

**Waarom verliest U steeds meer Uw vrijheid?
Waarom wordt U steeds meer afhankelijk van de overheid?**

MEXICO

.....

Hub Jongen

Reeds voor de verschrikkelijke aardbeving in Mexico plaats vond, stond een artikel over dat land op stapel. Onder andere door publicaties in de Wall Street Journal, Remnant Review, en de McKeever Strategy Letter.

Al die artikels wezen op de grote gevaren die er aan het ontstaan zijn door de slechte economische toestand. En die is weer voor een groot deel te danken aan de **grote corruptie en staatsdictatuur die daar al decennia lang heerst.**

De levensstandaard voor de inheemse bevolking wordt steeds lager, en zelf de president, Miguel de la Madrid, zegt dat als het zo doorgaat, er "problemen zullen komen".

De waarde van de Peso daalt met grote sprongen en zeer veel Mexicanen hebben wel een "neef" of een "broer" die in de VS woont en die er voor zorgt dat de peso's in dollars worden omgezet. Uiteraard wel zo verstandig dat hun eigen belastingen daar niets van weten.

Mexico heeft grote schulden in het buitenland die waarschijnlijk nooit worden terugbetaald. Alleen al om de rente te betalen moeten ze steeds nieuwe leningen afsluiten.

Met tientallen tegelijk trekken de Mexicanen nu al "zwart" over de grens om in de VS een goede boterham te verdienen. Ook zwart!. Dit kan nu nog goed worden opgevangen, maar als straks de situatie in Mexico nog slechter wordt, en er honderden de grens over vluchten, zal dat ook in de VS tot problemen leiden.

Door een vergrote communistische invloed in Mexico (bij voorbeeld door een staatsgreep of gemanipuleerde verkiezingen), kan het aantal vluchtelingen naar Mexico in de duizenden of zelfs in de miljoenen gaan lopen. En dat zal ook de VS niet kunnen verwerken.

Dit "voetvolk" tegenhouden over een grens van meer dan 2.000 Km is zelfs met een heel groot leger niet mogelijk.

Dat dat in de VS niet kan worden opgevangen, wordt mede veroorzaakt door het feit dat ook daar niet een vrije economie is. De imigratie-wetten worden bijvoorbeeld steeds strenger en de invoerbepalingen dreigen een echte handelsoorlog te ontketenen. Maar dat verandert nu niets aan de feiten.

Het is bekend dat er bij de laatste verkiezingen in Mexico fraude gepleegd is. De president ontkent dit, al geeft hij wel toe dat "er fouten in het Mexicaanse democratisch systeem zitten".

De kaarten liggen gunstig voor een communistische staatsgreep. Maar voor dat dit tot uitvoering komt, moet eerst de toestand in Centraal Amerika verder ontwikkeld zijn.

U ziet dat het een explosieve situatie is. Welke kant die opgaat, is nauwelijks te overzien.

En dan krijgen we daar overheen die vreselijke aardbeving.

Het zal duidelijk zijn dat die de hierboven beschreven situatie sterk zal beïnvloeden. De economie zal er niet beter door worden. De staatsmacht wel groter.

Door het medelijden van de wereld zal echter de druk op het terugbetalen van de schulden wel verminderen en zal het land meer tijd krijgen om zich te herstellen.

Of dat nog mogelijk is betwijfelen we, maar dat zal de toekomst moeten leren. In ieder geval is Mexico een land waarvan de eigen ontwikkeling een grote invloed heeft op de toekomst van de hele wereld.

DE BASIS GRONDWET

Inleiding

Het doel van het leven van de mens is (voorspoedig) en gelukkig te leven. De functie van de maatschappij is die voorwaarden te garanderen die alle individuen in staat stellen hun doel in vervulling te doen gaan. Deze voorwaarden kunnen gegarandeerd worden door een grondwet die iedere persoon of groep verbiedt om als eerste geweld of dwang ten opzichte van ieder individu te gebruiken.

De Grondwet

Artikel 1: Geen enkel mens, groep mensen, of regering mag geweld, bedreiging met geweld, of fraude initiëren tegen enig individu persoonlijk of zijn eigendom.

Artikel 2: Geweld mag moreel en legaal alleen maar gebruikt worden als verdediging tegen degenen die Artikel 1 schenden.

Artikel 3: Er zal nooit een uitzondering mogen bestaan op Artikel 1 en 2.

"AKTIE TEGEN APARTHEID?"

.....

Een antwoord op Vraag van de Maand, VB aug. door D.J. Labruyère.

Om te beginnen ben ik het niet eens met de probleemstelling. M.i. was de vraag: "Moet een Libertariër actie tegen apartheid voeren" beter geweest. Laten wij eerst en vooral heel serieus nagaan of hier niet onder de mom van menslievendheid en dergelijke fraaie leuzen ons niet een gigantische hoeveelheid gecamoufleerd communistisch zand in de ogen gestrooid wordt.

De gebalde vuist van Z-Afrikaanse en andere "vrijheidsstrijders" spreekt boekdelen alsmede het feit dat de gevonden illegale wapens zonder uitzondering van Russische makelij zijn.

Wat in Z-Afrika tot stand is gekomen, is te danken aan het werk van de blanken zelfs niet aan de hulp van de zwarten, ja, misschien is het zelfs wel beter om te zeggen ondanks de hulp van de zwarten.

Geloof U in de legende van de goedkope arbeidskrachten? Nu, vergeet het maar. Ik heb zelf ruim tien jaar ervaring met het werken met zwarte werkkrachten in Z-Afrika, maar zelfs voor ongeschoolde arbeid is de prestatie bedroevend zodat de beloning/arbeid verhouding zelfs nog overtrokken is. De zwarte werkkrachten betalen slechts een symbolische belasting van één Rand (± Fl. 1,25) per jaar!

"LATEN WIJ VOORZICHTIG ZIJN MET TE OORDELEN OVER ZAKEN WAAR WE GEEN VERSTAND VAN HEBBEN."

Dit doet bij mij de vraag opkomen of iemand die niet of nauwelijks iets bijdraagt aan de inkomsten van een land, toch (d.m.v. stem en kiesrecht) moet kunnen beslissen over de besteding van lands financiën? (Misschien een aardige vraag voor de volgende maand?) Dit geldt uiteraard niet alleen voor Z-Afrika maar voor alle landen. De resultaten van de "Vrijheid" in v.m. Kongo en Rhodesië spreken boekdelen. De ene moordpartij na de andere en de eens zo welvarende landen zijn naar de bliksem.

Laten wij voorzichtig zijn met te oordelen over zaken waar we geen verstand van hebben. Kent U de Z-Afrikaanse Bantoes? Heeft U er werkervaring mee? Nee, de meeste mensen in Europa hebben nog nooit in hun leven een Bantoe gezien maar wel voelen velen zich bekwaam en geroepen om over de toekomst van landen zoals Z-Afrika te oordelen en zo mogelijk te beslissen. Het verschil tussen een Bantoe en een blanke is aanmerkelijk groter dan de huidskleur!!

Wanneer wij Z-Afrika voor de westerse wereld willen behouden doen wij er verstandig aan de beslissing over apartheid over te laten aan mensen die verstand van het probleem hebben n.l. aan de regering van Z-Afrika.

*****

Leonard P. Liggio

STUDIETOELAGEN VOOR VRIJHEIDSONDERZOEK

.....

* Het INSTITUTE FOR HUMANE STUDIES (Virginia, U.S.A.) stelt L.P. CASSIDI studietoelagen ter beschikking van doctoraal en licentiaatsstudenten in de rechtsgelertheid en/of de wijsbegeerte, voor het maken van een studie over de privaatrechtelijke instellingen van de vrije samenleving.

De toelagen bedragen 3.000 U.S.-dollar. Kandidaten melden zich met volledig c.v. en een gedetailleerd ontwerp van max. 500 woorden (plus een geannoteerde bibliografie) aan prof. R.E. Barnett, IHS Law and Philosophy Program, Illinois Institute of Technology, Chicago-Kent College of Law, 77 S.Wacker Drive, Chicago, Illinois 60606, en dit voor 15/2/86.

* Voor jonge wetenschappelijke onderzoekers zijn er de F.L. HILL toelagen ten bedrage van max. 4.000 U.S.-dollar, voor onderzoek naar de historische uitdrukkingen, instellingen en beginselen van de vrije samenleving.

Kandidaten melden zich met volledig c.v. en een ontwerp van max. 2 pagina's aan L.P. Liggio, President, Institute for Humane Studies, F. Leroy Hill Fellowship program, George Mason University, 4400 University Drive, Fairfax, Virginia, VA 22030, voor 15/3/86.

* Voor nadere inlichtingen kan men terecht bij de Vrijbrief, of rechtstreeks bij het IHS op voormeld adres.

VOORBIJ DE MEERDERHEIDSREGERING 1)

.....

De tegenwoordige methode van regeren in onze landen kan de indruk wekken van een beschaving die zich echt ontwikkelt, maar een blik achter de schermen doet een regering ontdekken die teveel macht heeft nadat zij via een normale verkiezing tot stand is gekomen. Het is met de verkiezingen op komst wel eens goed als we het mechanisme van regeren bij meerderheid kritisch bekijken. Is alle dwang in voorgeschreven handelingen verdwenen als er gestemd is? Is het echt een praktisch middel om de vrijheid te garanderen? Hoe democratisch is een samenleving eigenlijk die gebaseerd is op regeren bij meerderheid van stemmen?

De filosofische politieke façade van onze landen kan met één woord worden uitgedrukt - vrijheid. Maar het is ontmoedigend te constateren hoeveel van de betekenissen die aan vrijheid worden toegedacht hun doel missen. Er is maar een klein deel van hen die het woord gebruiken dat het interpreteert als werkelijke betekenisvolle vrijheid van individuele keuze. Voor de meesten heeft 'individuele keuze' weinig betekenis behalve dat ieder het 'heilige' recht heeft om zijn individuele stem uit te brengen - alsof individuele keus en individuele stem synoniem zijn.

" ACHTER DE FAÇADE VAN VRIJHEID GROEIT HET TOTALITARISME."

Velen vinden dat men verplicht moet worden te stemmen! De magie van de façade! Maar daarna komt zijn recht om te kiezen tot een abrupt einde, tenminste waar dit kiezen betrekking heeft op enig gebied dat van vitaal belang is voor het menselijk handelen in de maatschappij. Het woord 'vrijheid' blijft opvallend gebruikt worden in onze landen, waarin men niet langer vrij is. Achter de façade van vrijheid groeit het totalitarisme.

Er zijn implicaties in de uitdrukkingen democratische handeling en meerderheidsregering die wel eens aan een kritisch onderzoek onderworpen mogen worden. Besloten in de woorden is een uitdrukkelijke hoop van de mensen op maximale vrijheid en het bepalen van zijn eigen leven. Er is de vrees voor tyrannie. Er is het wantrouwen tegen keizers en dictators. Het is goed en gezond om deze zaken te hopen resp. te vrezen. Maar helaas is er ook het geloof dat het stemmen op zich een zekere manier is om vrijheid en bescherming tegen despotisme

te bewerkstelligen.

Als de aandacht van de mensen verslapt, treedt de zich voortdurend uitbreidende regeringbureaucratie op, op een manier die ernstig het concept van het privé-eigendom van dingen, de hoeksteen van vrijheid, ondergraaft. Ze treedt tussen beide in disputen tussen werkgevers en werknemers, en legt vaak overeenkomsten op. Er wordt een ongelofelijke druk uitgeoefend op volksvertegenwoordigers om wetten met betrekking tot burgerrechten aan te nemen, die nog verder de keuzevrijheid, en het gebruik van eigen bezit, uithollen.

Schandalen die de hoofdstad op zijn grondvesten zouden moeten doen schudden worden geminimaliseerd, terwijl er gepraat blijft worden dat de besluiten in de volksvertegenwoordiging teveel beïnvloed worden door eigen- en groepsbelangen.

Het is niet nodig een volledige verzameling voorbeelden te geven. Hoge belastingen, talloze ingrepen in plaatselijke en persoonlijke zaken (voordeurdelers, vestigings- en bouwvergunningen, enz.), een vaak inadequate politie- en juridische bescherming (de misdadiger loopt alweer op straat voordat het procesverbaal op papier staat) zijn een paar belangrijke voorbeelden van wat er zich afspeelt achter het valse uiterlijk van vrijheid. Het gevoel persoonlijk verantwoordelijk te zijn is snel aan het verdwijnen. Bij meerderheid van stemmen is besloten de schijn in het leven te roepen dat de maatschappij er nu voor verantwoordelijk is dat iedereen een inkomen krijgt of hij werkt of niet, dat iemands kinderen onderwijs krijgen of hij betaalt of niet, dat er voor iemand gezorgd wordt als hij oud wordt los van het feit of hij een arbeidszaam leven heeft geleid of niet.

" HET GEVOEL PERSOONLIJK VERANTWOORDELIJK TE ZIJN IS SNEL AAN HET VERDWIJNEN."

Oppervlakkig gezien klinkt het goed. Het mag er op lijken dat eenieder zijn eigen leven bepaalt, maar dat is niet zo! Als eenieder zijn verantwoordelijkheid overdraagt aan de maatschappij dan is niemand verantwoordelijk. Verborgenen onder het mom van de vrijheid, aangedragen door het mechanisme van het democratisch handelen en het regeren bij meerderheid groeit een alarmerende voosheid en achteruitgang. Het simpele gebruiken van één van de technieken van een regering van vrije mensen

"HET NATUURRECHT"

oooooooooooooooooooo

Bedenkingen bij de discussie door G. de Bruycker. *

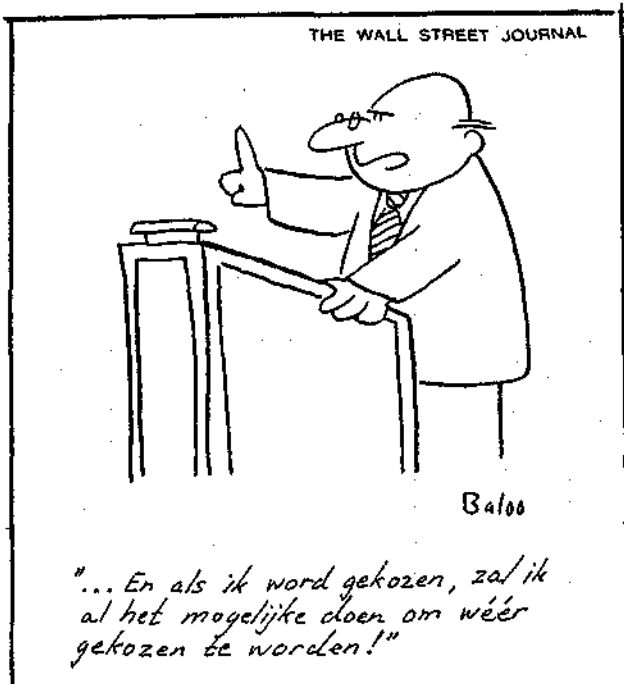
brengt op zichzelf geen vrijheid. Zoals we hebben gezien kan dezelfde techniek worden gebruikt om de vrijheid weg te nemen en dit gebeurt ook - het recht van individuen en minderheden om voor zichzelf te kiezen.

Werkelijke vrijheid betekent zo weinig mogelijk regering - een regering die schittert door afwezigheid - met slechts genoeg macht om leven, vrijheid en eigendom te beschermen tegen fraude, diefstal en moord. Werkelijke vrijheid betekent het volledig recht op eigendom en het recht om beslissingen te nemen voor zichzelf en zijn gezin. Het recht om te stemmen - toch een belangrijk mechanisme als het goed wordt gebruikt - moet spaarzaam gebruikt worden door mensen en wetgevende organen. De te maken wetten moeten erop gericht zijn de ingrepen van de regering en de beperkingen door haar opgelegd, die al bij de wet zijn geregeld, te laten verdwijnen.

Als de regering begrensd wordt tot zijn eigenlijke beperkte terrein dan is er geen noodzaak voor opiniepeilingen om uit te vinden wat meneer en mevrouw Staatsburger denken. Ieder van hen zal dan voor zichzelf beslissen - privé, gescheiden, individueel - en als de echte vrijheid weer achter de façade bestaat, dan gaat dat verder niemand wat aan.

1) Bewerkt uit "Notes from F.E.E." door W. Albada.

*****

Ridiculiseren van een argument door het te vervormen is niet hetzelfde als een argument weerleggen.

Het breken van armen en benen is een uitzondering op de in het algemeen voorkomende toestand van gave ledematen; het bestaan van regeringen en staten is geen uitzondering, maar regel.

De uitspraak "mensen zijn mensen" (d.w.z. A=A) houdt geen argumentatie in t.a.v. universalia zoals "menselijke natuur". Het is niet alleen Sartre die het nominalistische standpunt t.a.v. de "menselijke natuur" voorstaat, maar hij is wel de meest bekende. Eenzelfde standpunt vindt men ondermeer bij Brand Blanshard (Reason and Analysis). De relativiteitstheorie weerspreekt Newton. Toch heeft de klassieke natuurkunde haar verdiensten op haar beperkt terrein, maar men mag de beperktheid niet uit het oog verliezen.

Het natuurrecht is ook door voorstanders van het individualistische anarchisme verworpen (o.m. Benjamin Tucker) als een abstract verzinsel dat zowel door "verkrampden" (conservatieven) als door "verlichten" (progressieven) wordt gehanteerd. "Zowel verdedigers van het conservatisme, als strijders in revoluties hebben zich beroepen op het natuurrecht als legitimatie voor hun handelingen" (G.W. van Asperen - De goede maatschappij, p.63).

Courcelle-Semeuil is voor de vrije markteconomie van even grote betekenis als Bastiat. Tussen hun werken en de evolutie van het staatsapparaat sindsdien is er waarschijnlijk geen direkt verband. Men leze ook van L.A. Rollins: "The Myth of Natural Rights".

Kommentaar van Frank van Dun.

Gilbert de Bruyckers recente bijdragen over het natuurrecht missen elke overtuigingskracht. Nergens maakt hij duidelijk wat hij onder natuurrecht verstaat. In zijn eerste artikel vermeldt hij mijn boek, "Het fundamenteel rechtsbeginsel", alhoewel de term 'natuurrecht' in mijn boek nauwelijks voorkomt, en het toch wel absurd zou zijn te stellen dat die verhandeling alleen maar een exponent is van bijv. de Stoïcijnse natuurrechtsleer, of de Thomistische natuurrechtsleer, of de Wolffiaanse natuurrechtsleer, of de natuurrechtsleer van Thomasius, of van Locke ...

De Bruycker zou moeten weten dat 'het natuurrecht', zoals 'de natuurwetenschap', niet één theorie is, maar een ruim veld van onderzoek, waarbinnen vele theorieën en methodologieën aan bod kunnen komen. Hij mag ervan overtuigd zijn dat er ook nominalisten zijn die een natuurrechtsleer hebben uitgewerkt, zoals er ook niet-nominalisten het staatspositivisme hebben verdedigd.

Als de Bruycker niets met het onderzoek naar de grondslagen van het recht wil te maken hebben, dan is dat zijn zaak. Hij maakt zich m.i. echter hopeloos belachelijk als hij meent dat zijn instant-weerleggingen van het natuurrecht, bestaande uit een citaat, een paar namen en wat jargon, ook maar enige indruk maken.

*)G. de Bruycker: Het Natuurrecht - VB 89/90
Duran Funkan : Tegen het Natuurrecht - VB 91

LIBERTARISCH LEVEN

Enige tijd geleden zijn we begonnen met te propageren om "Libertarisch" te gaan leven, om onze ideeën in praktijk te brengen, en niet alleen maar te theoretiseren. De artikels van Louis van Stekelenburg hebben daar een duidelijke aanzet toe gegeven. Eén van de vele punten die daarbij een rol spelen, is na te gaan hoe we uit onze libertarische idealen zelf voordeel kunnen hebben.

We zijn toen begonnen met het plaatsen van advertenties in de Vrijbrief. Advertenties bedoeld van en voor abonnees. En hoewel we geen hoge verwachtingen hadden, zijn we toch blij dat we nu kunnen konstateren dat het nog werkt ook. Er zijn in ieder geval al successen door geboekt. Dit stimuleert ons om op de ingeslagen weg door te gaan.

Wel zouden we graag nog meer inbreng van onze lezers hebben. Mogen we uw mening over deze procedures en de eventuele verbetering ervan eens vernemen?

Specifiek zit de redactie met de vraag of ze nu alle advertenties die ingestuurd worden moet plaatsen. Het is geen probleem als deze niet "libertarisch" zijn, (wat dat dan ook moge zijn), maar gewoon "neutraal". Dit laatste is bij voorbeeld het geval als iemand een kamer zoekt of honing wil verkopen.

Het wordt een probleem als er in de advertentie iets aangeboden of gevraagd wordt waarvan we van te voren al weten dat niet alle libertariërs het er mee eens zijn. Of waarvan we weten dat het personen die het libertarisme nog niet kennen, (dus ook nieuwe abonnees) zal afschrikken omdat het een verkeerde indruk kan wekken. Dit kan bij voorbeeld spelen als er reclame gemaakt wordt voor een nieuwe beweging op "democratische" basis. Of voor bijeenkomsten met een "mystieke" achtergrond. U kunt in deze Vrijbrief voorbeelden hiervan vinden.

Graag zouden we uw mening willen horen, liefst beredeneerd, of de redactie advertenties moet screenen op libertarische beginselen, of dat nu net advertenties heel duidelijk buiten de redactionele verantwoordelijkheid vallen. In het laatste geval blijft dan toch nog de vraag welke indruk dat kan maken op buitenstaanders die we met behulp van een Vrijbrief iets over ons willen leren. Wij zouden uw mening graag betrekken in ons toekomstig beleid.

Hub Jongen

Hoeveel libertariërs moeten er komen? De meningen hierover zijn verdeeld. Sommigen vinden het kleine selecte groepje dat zich nu libertariër noemt voldoende, anderen zijn pas tevreden als er tenminste een paar miljard aanhangers van de theorie zijn. Vermoedelijk loopt de scheidslijn parallel met de overtuiging van sommigen dat de overheid de grootste hinderpaal is bij het streven vrij te leven. Om zonder bloedvergieten onder een overheid uit te komen, heb je een zgn. meerderheid nodig. Getal is mijns inziens echter alleen belangrijk wanneer de samenstellende individuen allemaal gelijk zouden zijn. En dit is niet het geval.

Een wezenlijk andere aanpak gaat uit van de individualiteit van de mens en deze, ieder voor onszelf, geleidelijk aan te vergroten. Het doel is minder afhankelijk te worden van het collectief, van de goedkeuring van de overheid en eventuele sociale controle. Dit eist moed. Dezelfde moed als rondlopen in een oranje jurk of met geschoren hoofd in het openbaar magische kreten prevelen en de trom roeren.

Het doel is niet naamloze anderen te bekeren, maar er zelf beter van te worden: help uzelf, dan helpt u anderen. Hoe is dit te realiseren, dat is de hamvraag. Tegen een overheid aanschoppen lijkt me zinloos. Niet alleen is die daarmee niet klein te krijgen, de ambtenarij gaat onverdroten voort, maar vooral ook is dit een slechte manier om je te profileren. Iedereen klaagt en een zoveelste groep klagers, al hebben ze dan een wat andere invalshoek en al dragen ze tegelijk oplossingen aan, is nauwelijks een verschijnsel dat indruk maakt. Het is en blijft een zoveelste groep klagers.

Om uit dit dilemma te komen is er een individuele taktiek gewenst. In plaats van te klagen kunt u een opbouwende houding aannemen door, zo goed en zo kwaad als dat gaat, naar uw overtuiging te leven. Wanneer u met anderen te maken krijgt, is er niets dat u verhindert uw onderlinge afspraken op libertarische leest te schoeien, tenminste een wederkerig voordeel te eisen en risico's gezamenlijk te dragen.

Wanneer we er van uitgaan dat iedere handeling riskant is, kunnen we stellen dat het collectief probeert de risico's op minderheden af te schuiven: de werkers, de rijken, de grond- of huizenbezitters. Waar u de vrijheid hiertoe hebt, zult u consequent moeten vragen: "Waar liggen de risico's en hoe worden deze over de partners verdeeld." U zult merken dat er een zeer ruim gebied is waar de overheid zich nog niet in heeft gemengd en waar u een nieuw bewustzijn bij uw partners kunt creëren. Een libertarisch bewustzijn, want het dragen van eigen verantwoordelijkheid is de sleutel tot het libertarisme. Het gaat om kwaliteit. Aantallen zijn een gevolg.

Louis van Stekelenburg

L I F H A S

.....
W. van Hulsten

Na alle berichten over de mogelijkheden van LIFHAS en de plannen van het bestuur is het prettig om nu te kunnen melden dat LIFHAS inmiddels over 3 fondsen beschikt.

Het eerste fonds is het algemene werkfonds waaruit de algemene kosten kunnen worden bestreden. Die kosten bestaan uit kosten Kamer van Koophandel, drukwerk e.d.

Het tweede fonds is het PYGMY FUND. Aan het Pygmy Fund werd inmiddels al f 700,- overgemaakt. We hopen echter snel weer een bedrag over te kunnen maken!

Het derde fonds is het STUDIEFONDS. Inmiddels hebben we een aanvraag om de studie van een student uit het oostblok die, omdat hij zijn studie zelf moet verdienen, door al dat werken niet voldoende tijd over heeft om snel met zijn studie op te schieten. We hopen hem in de gelegenheid te kunnen stellen de studiefinanciering te regelen. Wanneer hij dan t.z.t. zijn studielening afbetaalt, (met rente) dan kunnen we met die gelden weer meer studiehulp verlenen.

Natuurlijk is voor al die projecten Uw hulp onontbeerlijk!

Gaarne ontvangen wij Uw bijdragen op bankrekening nr. 25.81.53.962 t.n.v. LIFHAS te Schiedam. (Gironummer Bank: 6400 t.n.v. Mees en Hope, Schiedam).

De aan LIFHAS betaalde bedragen zijn fiscaal aftrekbaar!

Indien er op Uw storting geen doel is vermeld, dan zal het bedrag op de algemene rekening worden geboekt. Wanneer het saldo daar aanleiding toe geeft, zal door het bestuur een deel van dat saldo worden overgeheveld naar een van de lopende projecten.

Een "Zen voor het Westen".

Mezelf ontdekken en zien als niets (=niet-iets), een leegte waar onmiddellijk een hele wereld in verschijnt. (Douglas Harding)

Oefeningen   *Bijeenkomsten*   *Workshops*

Inlichtingen: **Guy de Maertelaere**
de Gavers, 5 - 9761 DUWEGEM.

Tel.: België - 091-84.43.22

(Adv.)

DE STROMING NAAR RECHTS IS EEN STREVEN NAAR VRIJHEID, DIE IN NOORWEGEN NIET TE STUITEN IS.

.....
N. van Hulsten-van Os.

(uit een interview van Nils Gunnar Indahl met Anne Beth Moslet, vice-voorzitter van de Frømskritt parti (partij van de Vooruitgang) in Noorwegen; gepubliceerd in Morgenbladet d.d. 10-9-1985).

Anne Beth Moslet in Noorwegen, wordt wel vergeleken met Maggie Thatcher in Engeland, omdat beiden handelen vanuit zeer bepaalde ideeën.

"Wij zijn de voortrekkers van deze ideeën. Wij moeten de algemene opinie veranderen. Wij moeten de mensen leren begrijpen dat ze door "het Systeem" verliezen lijden. Als je jong bent, betaal je veel meer aan het "Systeem" dan dat je ooit terug krijgt in de vorm van werk, huisvesting en gezondheidszorg."

Anne Beth Moslet

Anne Beth Moslet heeft gedurende haar

leven vanaf haar vroege jeugd in diverse landen gewoond: Denemarken, U.S.A., Oostenrijk, Zwitserland, Zambia, Zweden. In Zweden woonde ze tot Kerstmis 1975. Daar werd ze van zeer nabij geconfronteerd met een uiterste vorm van welvaartstaat. Ze apprecieerde dit niet bepaald!

"Ik had toen zo langzamerhand door dat problemen op verschillende manieren opgelost kunnen worden. Ik wilde de socialistische aanpak veranderen. Ik sloot me aan bij Høyre (Rechts)".

In 1983 nam ze deel aan de Eerste Europese Libertarische Conventie in Brussel. De ideeën die daar geponeerd werden, spraken haar aan. Tot die tijd had ze een principiële grondslag in de politiek gemist. Daarna verliet ze Høyre en sloot zich aan bij de Frømskritt parti. Daar tracht ze nu vanuit de Libertarische ideeën verder te werken.

(Zou het toeval zijn dat Carl I. Hagen, voorzitter van de Frømskrittparti, ondanks de drukke verkiezingsstrijd, het grootste deel van de SELCON heeft bijgewoond?)

GEHAKTBALLENCONFRONTATIE OF LEVEN ZONDER HOOFD

Guy de Maertelaere.

Enige tijd geleden ging te Torhout in België een workshop met Douglas Harding door, de "man zonder hoofd" zoals hij, naar aanleiding van zijn bekendste boek, "On having no Head", wel eens wordt genoemd. Douglas (wie hem toch "Mr. Harding" durft noemen ziet hem zo ineenskrimpen) is 76 jaar jong, onvermoeibaar, geeft workshops overal ter wereld en werd met een uittreksel uit zijn voormeld boek opgenomen in R. Hofstādters bekende "The Mind's I". Hij komt ook geregeld naar Nederland, maar springt liefst nog in zijn woonplaats Felixstowe op de boot voor een korte trip naar Zeebrugge en dan verder België in.

Met dat "geen hoofd hebben" lijkt Douglas ondertussen toch wel andere mensen hoofdbrekens te hebben gegeven. "Hoe loopt die man er dan wel bij?", kon een libertarische vriend niet nalaten op te merken, zelfs na enige tekst en uitleg daarover. Eenvoudig nochtans! Wat jullie hier zien, aldus Douglas, is een oude man met wit haar en baard en een bril op, maar dit is precies het enige wat ik hier NIET zie. Voor mij is hier op deze plek iets wat het best kan vergeleken worden met een groot venster zonder omlijsting, totaal helder, open, ruimte biedend voor een hele wereld. Maar de taal en de maatschappij willen die ruimte dichtmetselen en mij (en jullie allemaal) vertellen dat ik een soort gehaktbal ben met gaatjes om doorheen te kijken en VAN WAARUIT ik verondersteld word de wereld waar te nemen. Men houdt mij een spiegel voor en zegt: dat ben jij. Ambtenaren komen met formulieren en zeggen: jij bent die persoon, geboren in dat jaar op die plaats, van het mannelijk geslacht, nu zo oud en met volgens de statistieken nog x jaar te leven. Men wil mij UIT mijn vrijheid en oneindigheid de beperkte wereld der objecten induwen, mij doden met begrippen.

Een eenvoudig experiment volstaat nochtans om dit alles te ontmaskeren (de lezer wordt hierbij uitgenodigd dit experiment zelf eveneens uit te voeren): ga ergens rustig zitten en sluit de ogen. Vergeet wat de anderen je verteld hebben en wat het geheugen je voorhoudt. Alleen voortbouwend op het huidige bewijsmateriaal ("on present evidence"): heb je nu grenzen en zo ja, waar liggen die; hoe oud ben je nu; heb je een geslacht; een naam; denk eens aan vijf kleuren en vijf landen en vraag je dan af of daar een denker aan het werk is geweest die gedachten geproduceerd

heeft of is het eerder zo dat daar gedachten verschenen zijn in iets wat het best wordt omschreven als leegte, ruimte en dat JIJ niet die gedachten bent, maar wel die leegte en ruimte: iets onnoembaars, zonder leeftijd en geslacht, in het Engels nothing, d.w.z. no-thing, helderheid waarin een wereld kan verschijnen, met inbegrip van jullie gestalten en hoofden.

Nog een experiment dat Douglas vaak toepast in zijn workshops: van een willekeurige deelnemer worden echte of denkbeeldige foto's genomen vanop steeds kleinere afstand. Naarmate ik de persoon dichter benader worden de foto's gedetailleerder en tevens onduidelijker. Bij een foto vanop 1 millimeter zal niemand nog weten of het om een mens dan wel om een maanlandschap gaat. De implicatie is duidelijk: als ik iemand op nul millimeter zou kunnen benaderen, dan BEN ik HEM. Mijn objectieve kennis van hem is nul, (ik zie niets meer), mijn subjectieve kennis is totaal. Echt kennen is zijn, bewustzijn. Al wat IN dat bewuste zijn is wordt gekend, niets minder, maar ook niets meer. Echte kennis kan nooit een kwestie van redenering, becijfering, gevolgtrekking, kortom, van computerwerk zijn. In het slechtste geval verdrinken ze de vis in het water waarin hij moest zwemmen, in het beste geval hebben ze wat utilitaire waarde (wanneer men aan wijlen Wolter Keers vroeg of gedachten dan geen belang hadden, antwoordde hij steevast: zeker, ze zijn uitstekend om je te herinneren tot welk uur de bakker open is. Meer theoretisch luidde het: gedachten kennen niet, ze WORDEN gekend, met name door dit ene, onbeweeglijke, onaantastbare bewustzijn waarin ze, naast talloze andere objecten, verschijnen. Grof ingedeeld vallen die objecten te herleiden tot: zintuigelijke waarnemingen, lichamelijke gewaarwordingen, gevoelens en gedachten in engere zin (soms noemt men ook ELK bewustzijnsobject een gedachte). Origineel is ook Douglas' opvatting van een "wetenschap van de eerste persoon", al is het, na wat voorafgaat, niet zozeer iets nieuws als nog een andere manier om hetzelfde inzicht weer te geven. De gewone wetenschap, zo luidt het, is een wetenschap van de derde persoon. Ze houdt zich bezig met de structuur en het gedrag van de fenomenen die het objectieve universum uitmaken en berust op het vermogen van de wetenschapsmens om zichzelf

(vervolg op pag. 10)

DE WEG NAAR SLAVERNIJ .....

Het wereldbekende boek van F.A. Hayek dat al in veel talen is vertaald, is nu ook in het Nederlands verschenen.

Het oorspronkelijke boek is van 1945. Nu zijn we veertig jaar later en nog steeds is het boek actueel. Nog steeds wordt onze wereld minder vrij. Steeds weer blijkt dat Hayek gelijk heeft in zijn voorspellingen en waarschuwingen. Het wordt steeds duidelijker dat iedere vorm van collectivisme, (socialisme, fascisme, enz.) niet samen kan gaan met de vrijheid. Als een overheid begint met het reguleren van economische activiteiten, betekent dat automatisch dat ze dan ook alle andere facetten in de samenleving gaat controleren en beheersen.

Hayek is één van de weinige gelukkige economen die oud genoeg worden om mee te beleven dat hun theorie juist is. Maar we kunnen er rustig aan twifelen of hij er gelukkig mee is.

Het boek verdient een zeer uitgebreide verspreiding te krijgen. Koop het niet alleen voor uzelf, maar gebruik het ook als kado voor uw vrienden en goede relaties.

Bij deze Vrijbrief voegen we een folder dat u meer informatie geeft. U kunt ook meer informatie krijgen bij:

Het Libertarisch Boekcentrum
Beethovenlaan 25, 2102 ES HEEMSTEDENLD.
Tel: 023-290941.

Friedrich A. Hayek, 1899 -

St. NICOLAAS en KERSTMIS

Het is al weer bijna zover dat we cadeaux gaan kopen. Daarom herinneren we u er al vast even aan dat een zeer welkom en ook vruchtbaar cadeau kan zijn een abonnement op de VIJBRIEF. De ontvanger heeft daar een heel jaar wat aan.

Abonnee's kunnen dit cadeau geven tegen de gereduceerde prijs van f.10.- / BF. 525.- Als u meerdere personen gelukkig wilt maken, kan deze prijs zelfs nog iets meer naar beneden.

Geef ons de namen en adressen, en wij zorgen dat alles goed terecht komt. (Met of zonder uw naam te noemen, net zoals u wenst).

RELATIE GESCHENKEN

Nog meer dan voor "normale" geschenken is het voor een relatiegeschenk belangrijk als de ontvanger gedurende het hele jaar op een belangrijke en prettige manier aan u wordt herinnerd.

Dit kunt u verwezenlijken met een abonnement op de VRIJBRIEF.

Wij kunnen er dan zelfs voor zorgen, als u dat wenst, dat elke keer uw naam wordt vermeld. Net als in het bovenstaande artikel kunnen we ook voor relatie geschenken aantrekkelijke prijzen aanbieden. Neem daarvoor zo snel mogelijk contact met ons op.

GEEF EEN BOEK CADEAU

Een boek is en cadeau dat "blijft". Denk in de komende dagen eens na of u uw vrienden zo een blijvend geschenk wilt geven.

Het Libertarisch Boekcentrum heeft een ruime keuze aan boeken die voor dit doel uitermate goed geschikt zijn.

Een boekenlijst kunt u aanvragen bij de redactie of bij:

Het Libertarisch Boekcentrum
Beethovenlaan 25, 2102 ES HEEMSTEDENLD.
Tel: 023-290941.

*****

VRAAG VAN DE MAAND

Degene die het beste (=libertarische) antwoord instuurt, krijgt een verlenging van zijn abonnement met twee nummers.

Wat is de (im)moraliteit van de ZWARTE MARKT ?

Antwoord v o o r 1 januari '86.

(vervolg van pag. 8)

Gehaktballenconfrontatie...

buitenspel te zetten. Elke uitspraak in wetenschap nr. 3 is er een die ik doe alsof ik niet was wie ik ben. Wetenschap 3 is dus letterlijk aliënerend. Wetenschap 1 plaatst de beoefenaar ervan "back in the picture" en neemt zijn subjectiviteit au sérieux. Hij wordt zich bewust van zijn ik-zijn, d.w.z. dat veld van bewustzijn waarin de hele wereld, de resultaten van wetenschap 3 inbegrepen, is opgenomen. Wetenschap 1 is: het kennen van datgene wat IK kan weten, d.w.z. het zien van datgene wat zich HIER (op nul millimeter afstand van mezelf) en NU afspeelt. Een ander woord ervoor: verlichting of, met de Boeddhisten: het zien van je oorspronkelijke gezicht.

Hoe LEEFT men nu vanuit resp. de eerste en de derde persoon? Leven vanuit de derde persoon is leven met de "gehaktballenconfrontatie". HIER zit een gehaktbal met kijkgaatjes erin en DAAR ook. Waar het op aan komt is dat DEZE gehaktbal "on top" geraakt. Desnoods moet dat maar met geweld gebeuren (dwang, misdaad, dictatuur) of (en dat zou je dan de vrije-marktversie kunnen noemen) door de ander zo handig mogelijk voor je kar te spannen.

Heel anders zit het met wie leeft in de eerste persoon: HIER is alleen helderheid, ruimte, die onmiddellijk door jou en de hele wereld wordt gevuld. Op geen enkele manier kan ik jou of om het even wat buitenhouden; evenmin kunnen jij of een ander mij bedreigen of schaden. De ruimte weert niets af en wordt door niets geraakt. De deur staat wijd open en op de mat is WELKOM geschreven. Douglas acht een overschakeling (en gedeeltelijk is het een terugkeer, zowel naar onze eigen kindsheid als naar die van de hele mensheid) van het leven in confrontatie naar leven vanuit de eerste persoon dringend nodig indien wij de catastrofes die ons op allerlei gebied bedreigen nog willen afwenden.

Wie belangstelling heeft voor verdere activiteiten met Douglas Harding, voor zijn tijdschrift "Share it" of voor zijn boeken wordt uitgenodigd contact op te nemen op mijn adres, Guy de Maertelaere, de Gavers 5, 9761 Ouwegem, België.

Uit het bovenstaande artikel blijkt dat het Libertarisme wel uit heel verschillende hoeken beleefd kan worden. Het artikel komt bij mij nogal irrationeel over. Vanuit een rationele beredenering begrijp ik het ook niet geheel. Ik ben dan ook zeer benieuwd naar reacties van lezers.

H.J.J.

W E E K - E N D 15/17 November

Libertarisch Studie Centrum

*****

Na het zeer geslaagde weekend in Faulx les Tombes in 1984 willen we deze "traditie" voortzetten.

Het is gelukt om in KALTERHERBERG, (gemeente Monschau, Duitsland, vlakbij de Belgische grens bij Malmedy), tegen een zeer aantrekkelijke prijs, in hotel HIRSCH te reserveren.

De prijs is f 135.-/ BF 2400 voor het hele weekend, vol pension. Voor hen die pas op zaterdag kunnen komen f 75.-/ BF 1350 inclusief 3 maaltijden. (Voor éénspersoonskamer of kamer met douche, voor zover deze beschikbaar zijn, een geringe toeslag.)

Programma:

Vrijdag : 19.00 uur Aankomst
20.00 uur Diner
Zaterdag : 08.00/09.30 uur Ontbijt
13.00/14.00 uur Lunch
18.00 uur Diner
Zondag : 08.00/09.30 uur Ontbijt
13.30 uur Lunch en Sluiting

Sprekers:

Stefan Blanketz: Het Socialisme.
Hub Jongen: Libertarische Principes.
Jan Smid: Libertarisch versus collectivistisch denken/redeneren.
Louis v. Stekelenburg: Op weg naar een ongewenste revolutie.
Eric Verhulst: Is het Libertarisme reflexief?

Tijdens het diner op vrijdagavond krijgen alle inleiders 5 minuten spreektijd om hun lezing te "verkopen".

Er is veel tijd gereserveerd voor onderling contact en discussies.

Verdere gegevens, routebeschrijving e.d. worden u na inschrijving toegezonden.

Reservering liefst door overmaking van het verschuldigd bedrag op bankrekening nr. 24.35.14.808 van W. van Hulten bij Pierson, Heldring & Pierson te Rotterdam, inzake Libertarisch Studiecentrum. Het gironummer van de bank is 7524.

U kunt ook telefonisch reserveren of meer inlichtingen vragen bij Walther van Hulten Nld. 010-262724.

DE VRIJE MARKT IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

.....

ir. L.H.M. Jongen

De vrije markt kreeg de afgelopen weken weer een aantal zaken te verwerken.

Allereerst was er de dollar-problematiek. De vijf belangrijkste landen (Rusland was daar dus niet bij) besloten dat het wel aardig zou zijn als de dollar omlaag ging.

Dat zo'n beslissing een waardedaling van de dollar van 10% teweeg brengt, is niet zo zeer een prestatie van de hoge heren, maar het was voor de markt net die aanleiding die nodig was om een wat meer normale koers te krijgen. De dollar was en is nog steeds, overgewaardeerd t.o.v. veel valuta.

Wat kunnen we dan vanaf nu verwachten?

Nog meer en grotere waardeschommelingen, acties en reacties en per saldo verdere \$-waardedaling. Voor beleggers/speculanten geeft dit kansen om gebruik van te maken. Ik adviseer echter er niet op in te gaan. Het is puur gokken, zeker als U probeert van \$-stijgingen gebruik te maken. En wat mij betreft heeft gokken niets met beleggen te maken. Diegene onder U die zaken met de V.S. of in \$ moeten doen adviseer ik om steeds onmiddellijk hun valuta risico af te dekken.

Dan was er de verschrikkelijke aardbevingsramp in Mexico. Even los van al het persoonlijk leed wat zo'n ramp veroorzaakt, zijn er ook een aantal gevolgen die U en mij raken. Mexico, een van de grootste schuldenlanden, kan nu helemaal geen rente betalen, laat staan schulden afbetalen. Voeg daar de olieprijs problematiek bij (er is meer aanbod dan vraag naar en dus gaat de prijs omlaag) en dan ziet U dat Mexico met zijn grote afhankelijkheid van olieinkomsten, grote problemen heeft. De grote afrekening van derdewereld schulden, of de sanering daarvan, is weer dichterbij gekomen.

Hoewel bureaucraten aller landen prefereren om de schuld

problematiek langs geleidelijke weg hopelijk vanzelf te laten verdwijnen, illustreert de \$-problematiek al dat er meer moet gebeuren. Ik noem hen hier bureaucraten omdat ze er meestal niet over peinzen om zonder reguleren de vrije markt zijn werk te laten doen. Als ik probeer in te schatten wat we van die lui kunnen verwachten denk ik: **meer inflatie.**

Meer inflatie is een te makkelijke oplossing en sluit aan bij de zachte heelmeeesters; het verzacht een aantal problemen nu, maar die komen later dan wel veel heviger terug.

De Mexicaanse ramp illustreert ook weer eens dat er altijd wel iets onverwachts gebeurt, wat dus ook onverwachte effecten op Uw beleggingen/vermogen kan hebben. Ook zo iets onverwachts was het bericht dat de gebroeders Hunt inmiddels al hun zilver verkocht zouden hebben (ongeveer zo'n 350 miljoen dollar). De zilverprijs steeg op dit nieuws in een dag ca. 6%. Daarmee wil ik niet zeggen dat U nu maar meteen al Uw geld in zilver moet stoppen. Integendeel: doordat er altijd onverwachte ontwikkelingen en gebeurtenissen zijn, moet U Uw beleggingen spreiden. Rampzalige ontwikkelingen raken U dan minder, terwijl door spreiding ook de kans op voor U gunstige gebeurtenissen groter is.

Wat denkt U van de Nederlandse verkiezingen? Vanuit beleggers standpunt adviseer ik op safe te spelen. Met safe bedoel ik: er is een gereede kans dat de Partij voor de Armoede wint. Om die armoede voor U als belegger te beperken zou ik geleidelijk in Duitse en Zwitserse aandelen stappen. Gaat het in Europa inderdaad economisch beter, dan profiteert U daar in Duitsland ook van, terwijl U in Nederland geen risico loopt. Koersverschil gulden of naar mark zie ik niet zo. Diegene die na mijn aanbevelingen vorige maand Thyssen op DM. 128 kochten, kunnen nog even wachten met verkopen (koers is nu 150) tot 175.

Vul deze bon in, of geef hem aan een relatie:

Ja ik wil graag meewerken om onze vrijheid te behouden en te vergroten. Noteer mij voor:

- Een abonnement op de VRIJBRIEF voor f 40,- /BF 700,- per jaar.
- .... exemplaren van de brochure "Hoe Vrij bent U nog" à f 3,- /BF 50,-.
- Een literatuurlijst (met boeken van Ayn Rand, von Mises, Hayek, etc.)

Naam: .....

Adres: ..... Tel: .....

Ik zal f / BF ..... overmaken op Uw rekening bij .....
(zie hieronder).

Stuur ook een proefnummer/informatie aan:

Deze bon opsturen aan: Libertarisch Centrum Nederland (zie hieronder).

Verantwoordelijk Uitgever: ir. H.J. Jongen, Statiestr. 57 - Bus 3 - 2180 Kalmthout (België)

Nederland: Libertarisch Centrum, Fazantenkamp 818, 3607 EB Maarssenbroek. Tel. 03465-64994. AMRO Bank rek.nr. 46.24.31.320 (Giro 8238 AMRO Bank Amsterdam)-t.g.v. Libertarisch Centrum; abonnementsprijs f 40,- per jaar; donateurs min. f 100,- per jaar.

België : Herentalsebaan 109, B 2100 Deurne; Bank J. van Breda rek.nr. 645-1240465-64 t.g.v. VRIJBRIEF; abonnementsprijs BF 700,- per jaar; donateurs min. BF 1.500 per jaar.